EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION

Bryssel den 2.4.2009
KOM(2009) 158 slutlig

MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET, RÅDET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN SAMT REGIONKOMMITTÉN

Ett nytt partnerskap för modernisering av universiteten: EU-forumet för dialogen mellan universiteten och näringslivet

{SEC(2009) 423
SEC(2009) 424
SEC(2009) 425}

MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET, RÅDET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN SAMT REGIONKOMMITTÉN

Ett nytt partnerskap för modernisering av universiteten: EU-forumet för dialogen mellan universiteten och näringslivet

(Text av betydelse för EES)

1. ETT ÄMNE AV ALLT STÖRRE BETYDELSE

Universiteten[1] står i centrum för den europeiska kunskapstriangeln, i kraft av sina tre roller som tillhandahållare av utbildning på de högsta nivåerna, avancerad forskning och banbrytande innovation . De har potential att bli avgörande drivkrafter bakom EU:s ambition att bli världens ledande kunskapsbaserade ekonomi och samhälle. Detta har varit ett erkänt faktum i den politiska beslutsprocessen på EU-nivå sedan Hampton Court-toppmötet i oktober 2005; samtidigt står det klart att det krävs förändringar om de ska kunna utnyttja sin potential. Nio insatsområden ställdes upp i kommissionens meddelande ”Att förverkliga moderniseringsagendan för universiteten – Utbildning, forskning och innovation” (maj 2006)[2]. Sedan dess har moderniseringsagendan varit föremål för ett omfattande erfarenhetsutbyte rörande olika politiska lösningar, och ministerrådet har regelbundet utvärderat framstegen[3]. Kommissionen har dessutom föreslagit att moderniseringen av universiteten ska bli ett av de prioriterade områdena i den nya ramen för samarbetet om utbildning inom Lissabonstrategin[4].

En av de viktigaste punkterna på agendan från 2006 var att universiteten skulle utveckla strukturerade partnerskap med näringslivet för att ”bli viktigare aktörer i näringslivet, med förmåga att bättre och snabbare reagera på marknadens krav och utveckla partnerskap där man tar tillvara naturvetenskaplig och teknisk kunskap”. I meddelandet föreslogs att företagen skulle kunna hjälpa universiteten att omforma sina kursplaner och sin förvaltningsstruktur samt bidra till finansieringen.

På denna grundval lanserade kommissionen EU-forumet för dialogen mellan universiteten och näringslivet som en EU-plattform för dialog mellan de två sfärerna. Det första mötet i forumet i februari 2008 följdes under 2008 av tre tematiska workshoppar[5]. Det andra plenarmötet i forumet i februari 2009 samlade omkring 400 deltagare, och utöver

---

1 Med *universitet* avses i detta dokument alla institutioner för högre utbildning, oavsett deras beteckning och status i medlemsstaterna.

2 KOM(2006) 208 slutlig.

3 Rapporten från kommissionen till rådet om rådets resolution av den 23 november 2007 om modernisering av universiteten för Europas konkurrenskraft i en global kunskapsekonomi (KOM(2008) 680) innehåller en sammanfattning av frågor och vidtagna åtgärder.

4 KOM(2008) 865 av den 16 december 2008 – En uppdaterad strategisk ram för europeiskt samarbete om utbildning.

5 *Continuing Education and Lifelong Learning* (Bryssel den 30 juni 2008); *Curriculum Development and Entrepreneurship* (Teneriffa den 30–31 oktober 2008); *Knowledge Transfer* (Bryssel den 7 november 2008).

workshoppar om olika ämnen omfattade det en analys av erfarenheterna och diskussioner om möjliga framtida riktlinjer för forumets arbete.

Det mycket stora deltagandet i mötet i februari 2009 visar att de berörda parterna verkligen tillmäter forumet betydelse. Deltagarna berörde ofta den ekonomiska nedgångsperiod under vilken mötet ägde rum, och framförde argumentet att det nu är ännu mer bråttom att bygga upp bättre förbindelser mellan näringslivet och universiteten som ett sätt att stärka den europeiska kunskapstriangeln. Syftet med detta meddelande är att finna lösningar på de brådskande behov som den rådande situationen skapat.

2. UTVÄRDERA OCH GÅ VIDARE: MEDDELANDETS SYFTE

I samarbetet mellan universiteten och näringslivet möts två miljöer med markanta skillnader i kultur, värderingar och uppgifter. Det finns exempel på framgångsrikt samarbete mellan de två sfärerna i hela EU, och EU-program har medverkat till att bygga upp partnerskap mellan de två miljöerna, vanligtvis med fokus på partnerskap inom särskilda områden, t.ex. forskning eller studentutbyte[6]. Men samarbetsnivåerna skiljer sig mycket åt mellan de enskilda länderna, mellan universitet och mellan olika akademiska ämnen. Dessutom har samarbetet endast haft begränsad inverkan på förvaltning eller organisationskulturer i de två berörda sektorerna. Det är få universitet som på hela lärosätets nivå har en strategi för samarbete med näringslivet; de som har en sådan är koncentrerade i ett mindre antal medlemsstater. I många länder belönar de rättsliga och finansiella ramarna fortfarande inte universitetens strävanden att samarbeta med näringslivet, eller utgör till och med hinder.

Meddelandet har följande syften:

- Att utvärdera vad man har lärt sig under forumets första år och av annan relevant verksamhet på EU-nivå som rör utmaningarna och hindren för samarbetet mellan universiteten och näringslivet, vilka frågor som ska tas upp samt vilka goda lösningar och strategier som skulle kunna användas mer. Ett arbetsdokument från kommissionen fördjupar denna aspekt av arbetet.

- Att lämna förslag om hur forumets arbete ska utformas framöver.

- Att skissera konkreta uppföljande åtgärder för att stärka samarbetet mellan universiteten och näringslivet.

3. FRÅGESTÄLLNINGAR OCH UTMANINGAR

Forumets överväganden fram till dags dato kan indelas i sex huvudteman. Varje avsnitt innehåller en ruta med ett exempel på god praxis.

3.1. Nya kursplaner för att förbättra anställbarheten

De olika ekonomiernas förmåga att konkurrera har blivit allt mer beroende av att det finns en kvalificerad arbetskraft med entreprenörsanda. Initiativet Ny kompetens för nya

[6] För en beskrivning av EU-program som främjar partnerskap mellan högre utbildning och näringsliv, se kommissionens arbetsdokument, avsnitt 3.

arbetstillfällen [7] har bekräftat att EU:s behov av högkvalificerade nyutexaminerade med entreprenörsanda kommer att fortsätta växa under kommande år. Samtidigt rapporterar företagen i forumet att den kompetens som de nyutexaminerade besitter när de lämnar universiteten inte överensstämmer med de kvalifikationer som de själva efterfrågar som arbetsgivare.

Anställbarheten har otvivelaktigt varit huvudämnet för forumet, som gång på gång har återvänt till diskussionen om detta ämne.

Man var enig om att det behövs omfattande förändringar av kursplaner och inlärningsmetoder samt om följande:

- Integration av såväl övergripande och överförbara färdigheter som grundläggande ekonomiska och tekniska begrepp i kursplanerna på alla kvalifikationsnivåer. Kursplanerna borde vara ”T-formade”: de ska vara förankrade i ett visst akademiskt ämne och samtidigt skapa samspel och samarbete med andra ämnen och sektorer.

- Bättre examinationsmetoder som är mer inriktade på bedömning av inlärning och kompetens.

- Större spridning när det gäller såväl de antagnas profiler som inlärningsstrategier för att utnyttja begåvningar hos studerande utan traditionell studiebakgrund, bl.a. vuxna som återvänder till studierna.

- Mer ämnesövergripande och tvärvetenskaplig verksamhet i utbildnings- och forskningsagendorna. Deltagarna i forumet hänvisade i det sammanhanget ofta till det sätt på vilket Europeiska institutet för innovation och teknik (EIT) framöver kommer att integrera dessa strategier i sin verksamhet – detta ses som ett sätt att bana bredare väg för sådana strategier inom högre utbildning.

Det går inte att förändra kursplanerna i den omfattning och det tempo som efterlysts om inte universitetens interna struktur ger möjligheter till det. Interna kvalitetssäkringssystem och externa ackrediteringssystem borde lägga större vikt vid studieprogrammens relevans för samhället och näringslivet. Ackrediteringsorgan borde omfatta företrädare för studerande, näringsliv och samhället i bred mening.

Ett antal ackrediteringsorgan har tagit med företrädare för näringslivet i sitt beslutsorgan, t.ex. Acquin i Tyskland, Hetac i Irland och Cti i Frankrike. Det sistnämnda är ansvarigt för kursplanerna för ingenjörsutbildningarna och består av lika många ledamöter från universitetsvärlden som från näringslivet; övergripande färdigheter och samspel mellan de studerande och näringslivet är grundläggande krav i samband med ackreditering. (Arbetsdokument från kommissionens tjänstegrenar, avsnitt 5.2.4.)

[7] KOM(2008) 868.

3.2. Främjande av företagande

De förhållandevis låga nivåerna av företagande i EU[8] skapar tvivel om EU:s förmåga att främja tillväxt och sysselsättning. Utmaningen för universiteten är att skapa utbildningsmiljöer som stimulerar självständighet, kreativitet och en entreprenörsattityd när det gäller utnyttjande av kunskaper. En jämn ström av såväl studerande som lärare från universiteten till näringslivet och en ständig närvaro av näringslivsfolk på universitetet skulle bidra till att skapa den kulturförändring som måste till. Ett bra exempel på detta är forskarutbildningar som finansieras av Marie Curie-nätverk för grundutbildning (*Marie Curie Initial Training Networks*) och som inriktas på entreprenörsfärdigheter.

Man bör bygga ut det befintliga samarbetet med näringslivet i form av konferenser, praktik och projektarbeten (enskilt eller i tvärvetenskapliga grupper). Det kan vara av värde att det finns möjligheter att utanför den ordinarie undervisningen skaffa sig erfarenheter av företagande, t.ex. i form av juniorkonsultfirmor eller av företagskuvöser som ger skräddarsytt stöd till universitetsstuderande och personal med konkreta idéer till nya företagsprojekt (nystartade företag, avknoppningsföretag). Alla dessa verksamheter borde erbjudas de studerande på ett tidigt stadium i studierna och borde i högre grad integreras i kursplanerna.

Det betraktas som särskilt viktigt att lärarutbildningarna främjar en positiv inställning till och öppenhet gentemot näringslivet som en källa till utveckling, sysselsättning och välfärd.

Följande huvudslutsatser kan dras:

- Utvecklingen av en entreprenörskultur på universiteten kräver omfattande förändringar a universitetens förvaltning och ledning.

- Utbildning av entreprenörer ska vara omfattande och öppen för alla intresserade studerande i alla akademiska ämnen samt ta lämplig hänsyn till könsperspektivet.

- Universiteten bör engagera entreprenörer och näringslivsfolk i undervisningen i entreprenörskap, t.ex. genom gästprofessorstjänster för framgångsrika entreprenörer.

- Universitetslärare och lärare bör dels få tillgång till utbildning i hur man undervisar om entreprenörskap, dels få möta de verkliga förhållandena i näringslivet.

Nätverket *International Danish Entrepreneurship Academy* (IDEA) uppmuntrar entreprenörskap hos studerande både på högskolor och fortbildningsinstitut genom ekonomiskt stöd, mentorssystem, kurser och nätverksmöjligheter. IDEA finansieras via stöd från stat, län, kommuner och privata medel. (Arbetsdokument från kommissionens tjänstegrenar, avsnitt 5.5.3.)

3.3. Kunskapsöverföring : utnyttjande av kunskap

EU är produktivt när det gäller att generera kunskap. Utmaningen består emellertid i att öka användningen och utnyttjandet av offentligt finansierad forskning och utveckling. Det finns

[8] Se arbetsdokument från kommissionens tjänstegrenar, avsnitt 2.3: *Global Entrepreneurship Monitor 2007* visar att antalet egenföretagare är två till fem gånger högre i Kina än i EU-länderna.

ett antal program som stärker möjligheterna för högre utbildning och forskning att med sin kunskapsgenererade kapacitet samarbeta med näringslivet och på så sätt få fram innovationer på marknaden, men trots detta har det varaktiga strategiska samarbetet mellan de två sektorerna fortfarande inte fått tillräcklig omfattning.

Universiteten behöver utveckla politiska strategier för professionell hantering av immateriell äganderätt. Detta kommer att hjälpa dem att uppfylla ett antal av sina uppgifter, t.ex. att skapa socioekonomiska fördelar för samhället och dra till sig de bästa studenterna och forskarna. För att stödja universiteten och skapa en mer sammanhängande ram för verksamhet som handlar om kunskapsöverföring, antog kommissionen en rekommendation om förvaltning av immateriell äganderätt i samband med kunskapsöverföring samt en uppförandekodex för universitet och andra offentliga forskningsorganisationer[9]. Initiativet *Responsible Partnering* har också utarbetat en vägledning[10] till bättre praxis för forskningssamarbete och kunskapsöverföring mellan universitet och näringsliv.

Sammanfattningsvis kan följande konstateras:

- Kunskapsöverföring mellan universitet och företag fungerar bäst om det finns en övergripande samarbetsram och ömsesidig förståelse, där bl.a. partnerskap, gemensamma projekt och utbyte av anställda ingår.

- Universiteten bör se till att tvärvetenskaplighet råder; lösningar som tas fram inom enskilda ämnen är sällan svaret på problem i den verkliga världen.

- Universitet och offentliga forskningsorganisationer bör ha en klar långsiktig strategi för förvaltningen av immateriella äganderättigheter.

- De särskilda utmaningar som små och medelstora företag står inför när de ingår partnerskap med universitet måste hanteras. Universiteten behöver göra en insats för att nå ut till små och medelstora företag. Universitet som har tillgång till eller äger ett kunskapsförmedlingskontor underlättar sitt samarbete med små och medelstora företag, eftersom de fungerar som en portal och ett gränssnitt mellan universiteten och den privata sektorn.

Universitetet i Twente (NL) driver en kunskapspark och företagskuvöser. Den kunskap som genereras på universitetet förmedlas på så sätt till det regionala näringslivet. Den som önskar starta ett företag får skräddarsytt stöd genom universitetets TOP-program (*Temporary Entrepreneurial Position*). Universitetet erbjuder också ett tillväxtprogram inriktat på företagsägare. Båda omfattar utbildningsmoduler och nätverksverksamhet. (Arbetsdokument från kommissionens tjänstegrenar, avsnitt 5.6.1.)

3.4. Rörlighet: över gränser och mellan näringsliv och universitet

Trots ett antal framgånghistorier med såväl praktik för studerande som program för utbyte mellan näringsliv och universitet inom det sjunde ramprogrammet, liksom samarbetsprojekt mellan universitet och näringsliv, är den allmänna nivån när det gäller kontakter, samspel och

---

9 KOM(2008) 1329.

10 http://www.responsible-partnering.org/; utvecklat av ledande organisationer från universitetsvärlden och näringslivet (EUA, EARTO, EIRMA och ProTon Europe).

rörlighet mellan de två sektorerna fortfarande alltför låg. Utbildningsprogram i alla ämnen borde innehålla praktik, utbytesprogram för forskning och samarbetsprojekt som ger de studerande möjlighet att arbeta tillsammans med eller i ett företag, ensamma eller i en ämnesövergripande grupp, och de borde kunna få ECTS-poäng (*European Credit Transfer System*) för detta.

Utbytesmöjligheter bör också finnas för akademisk och administrativ universitetspersonal, för att ge universiteten möjlighet att bygga upp nätverk som kan bli utgångspunkt för senare praktik, anställning och studentprojekt. När personalen utsätts för den verklighet som råder i näringslivet kan detta hjälpa dem att förstå och föregripa näringslivets föränderliga utbildnings- och innovationsbehov. Det finns emellertid fortfarande betydande rättsliga och administrativa hinder för universitetspersonalens rörlighet i riktning mot företag, t.ex. i fråga om socialförsäkrings- och pensionssystemen[11].

Omvänt kan företagens ökade engagemang i universitetsstyrelser, forskningsagendor, intagning, utformning av kursplaner, anordnande av kurser och kvalitetssäkringssystem väsentligt förbättra universitetens undervisning, forskning och innovation. Möjligheterna till ett sådant engagemang förblir dock begränsade i många länder, av antingen rättsliga eller kulturella orsaker.

För att framsteg ska kunna göras är följande saker viktiga:

- Att värdet av rörlighet främjas och erkänns av såväl universitet som näringsliv i alla olika former och på alla nivåer. Särskilt små och medelstora företag bör delta mer när det gäller att erbjuda möjligheter till praktik.

- Att de rättsliga ramarna anpassas så att de stöder och främjar rörlighet mellan universitet och näringsliv.

- Att akademikers, forskares och studerandes rörlighet i riktning mot näringslivet erkänns och ackrediteras.

ADEIT i Valencia[12] är en organisation som har till uppgift att skapa broar mellan universitetet och det omgivande samhället. Det sätter fokus på praktik för universitetsstuderande i organisationer eller företag. ADEIT skaffar praktikplatser till 1 500 studerande om året i företag och utbildar handledare både i universitetsvärlden och i näringslivet. De arrangerar också praktik för universitetslärare i företag, där lärarna arbetar upp till 100 timmar. (Arbetsdokument från kommissionens tjänstegrenar, avsnitt 5.4.4.)

3.5. Öppning av universiteten för livslångt lärande

Det är inte endast för dem som är på väg in på arbetsmarknaden som det är relevant att förbättra anställbarheten, utan uppgradering av kompetensen hos dem som redan ingår i arbetskraften är också en betydande utmaning[13], inte minst på grund av den förlust av arbetstillfällen som följer i kölvattnet på den aktuella ekonomiska nedgången. Utvärderingen

[11] KOM (2008) 317 slutlig – Bättre karriärer och ökad rörlighet: ett europeiskt partnerskap för forskare.
[12] http://www.adeit.uv.es.
[13] KOM(2008) 868 slutlig – Ny kompetens för nya arbetstillfällen.

av resultaten av arbetsprogrammet för utbildning och yrkesutbildning 2010 visar att vuxnas deltagande i livslångt lärande[14] ökar för långsamt och endast i vissa medlemsstater.

I en tid då antalet studerande mycket väl kan börja avta av demografiska orsaker, tycks livslångt lärande erbjuda en mycket viktig potential för universiteten. Universiteten täcker emellertid endast en mycket liten del av marknaden för fortbildning. De behöver göra en omfattande nyorientering för att även kunna tillhandahålla livslångt lärande.

De europeiska universitetens stadga om livslångt lärande[15], som har antagits av *European Association of Universities* (EUA), presenterades och diskuterades på forumet. I dokumentet uppställs tio förpliktelser för universiteten, bl.a. ökad tillgång till lärande, bättre social spridning bland de studerande och mer attraktiva studier, livslångt lärande i en kvalitetskultur och starkare anknytning både till lokal, regional, nationell och internationell nivå.

Fortbildning kräver nära kontakt mellan universitet och näringsliv, vilket skapar möjligheter att kartlägga och därefter uppfylla behov av nya eller uppdaterade kvalifikationer på lokal och regional nivå. Det är av avgörande betydelse

- att livslångt lärande integreras fullt ut i universitetens uppgifter och strategier,
- att uppdatering/uppgradering av färdigheter värdesätts och erkänns på arbetsmarknaden och av arbetsgivare,
- att livslångt lärande utvecklas i partnerskap med företag – universiteten kan inte utforma och tillhandahålla det ensamma.

I Västsverige har tre universitet utvecklat skräddarsydda distansstudier för anställda i små och medelstora företag som ett sätt att öka dessa företags och hela regionens konkurrenskraft. Kurserna tar upp frågor av betydelse för små och medelstora företag, t.ex. bättre produktionsteknik, ekonomi, logistik, produktutveckling och offensiv kvalitetsutveckling. De flesta anställda på kurserna är i 40-årsåldern och har inte studerat på universitetsnivå tidigare. (Arbetsdokument från kommissionens tjänstegrenar, avsnitt 5.3.2.)

3.6. Bättre universitetsförvaltning

På forumet fokuserade man på styrning på nationell, regional och institutionell nivå som en förutsättning för effektivt samarbete mellan universitet och näringsliv.

På nationell nivå efterlyste man förändringar inom lagstiftning, finansieringsmöjligheter och incitamentsstrukturer, som ansågs ge otillräckligt stöd eller i vissa fall till och med uppfattades som fientligt inställda till samarbete mellan universitet och företag. Denna form av samarbete bör ingå i universitetens övergripande strategi och behandlas när man planerar utvecklingen och fastställer målsättningar. Samarbete med näringslivet bör få erkännande och bli lika viktigt för karriären och möjligheterna till belöning som utförandet av akademiska uppgifter, exempelvis publicering av forskningsresultat.

---

[14] *Progress towards the Lisbon objectives in Education and Training – indicators and benchmarks 2008*, arbetsdokument från kommissionens tjänstegrenar, SEK(2008) 2293.

[15] *European Universities' Charter on Lifelong Learning*, 2008; ISBN: 9789078997009, EUA; www.eua.be.

Förmedlande organisationer eller yrkessammanslutningar är viktiga aktörer, då de kan utgöra ett välfungerande gränssnitt mellan universitet och företag, inte minst små och medelstora företag. Vidare finns ett antal europeiska, nationella samt regionala organ och agenturer som också stöder samarbetet mellan universiteten och näringslivet. De kan effektivt medverka till framstegen på detta område.

I Förenade kungariket arbetar *Council for Higher Education and Industry* (CIHE) med utbildningsfrågor som inverkar på landets konkurrenskraft och sociala sammanhållning och försöker främja såväl nära samarbete som förståelse mellan näringslivet och den högre utbildningen. I Tyskland fungerar *Stifterverband für die Deutsche Wissenschaft* som näringslivets gemensamma initiativ för stöd till forskning och högre utbildning. Organisationen knyter kontakter mellan universitet och icke-akademiska forskningsinstitutioner, för samman vetenskap och näringsliv samt uppmuntrar inrättandet av ett gemensamt europeiskt utbildnings- och forskningsområde. I Spanien arbetar *Conocimiento y Desarrollo* (CYD) på att förbättra universitetens förvaltning, ansvar och ledning samt dels knyta band mellan universitetens produktiva system och samhället, dels främja entreprenörs- och innovationskulturen bland universitetslärare och universitetsstuderande. (Arbetsdokument från kommissionens tjänstegrenar, avsnitt 5.1.1.)

Ett effektivt samarbete mellan universiteten och näringslivet betraktas som ytterst viktigt för regional utveckling[16]. De framgångar som kan konstateras i många innovativa regioner i USA och Europa bygger på ett trepartspartnerskap mellan universitet, näringslivet och staten som rör både politiska riktlinjer och finansiering.

I Finland förbinder programmet *e-Tampere* Tammerfors stads framtidsvision för 2012 med ett antal företag, såväl små och medelstora företag som större, samt med två universitet. Programmet har lett till att man startat omkring 400 lokala, regionala och internationella projekt och dragit nytta av ett omfattande samarbete mellan universitetsforskning, näringsliv och stat utifrån ett teknik-, ekonomi- och samhällsperspektiv. (Arbetsdokument från kommissionens tjänstegrenar, avsnitt 6.1.)

Följande huvudsakliga slutsatser kan dras:

- Att nationella och regionala ramvillkor måste skapa en positiv miljö där universitet kan ingå i samarbete med näringslivet.
- Att samarbetet mellan universitet och näringsliv måste ingå i institutionella strategier samt att ledarskap och effektiv förvaltning av mänskliga resurser är avgörande för genomförandet.
- Att styrformerna måste säkerställa att det skapas relevanta system för incitament och utvärdering vilka överensstämmer med universitetens uppgift, roll och strategi.

[16] *Higher Education and Regions: Globally Competitive, Locally Engaged*; OECD 2007.

4. FRAMTIDA ÅTGÄRDER

På ett år har forumet redan uppnått betydande resultat. Kommissionen välkomnar idérikedomen och kvaliteten hos de överväganden det har fört med sig. Den kommer att dra nytta av detta arbete när den framöver främjar moderniseringen av Europas universitet både genom politiskt samarbete och genom åtgärder inom sina program.

Kommissionen föreslår två former av uppföljande åtgärder. För det första skisserades ett framtida arbetsprogram som en reaktion på en stark önskan från deltagarna i forumet om att fortsätta och fördjupa arbetet. För det andra har forumet pekat på ett antal frågor och möjliga insatsområden som förtjänar uppmärksamhet så snart som möjligt, inte minst i samband med den ekonomiska nedgången, och som har till syfte att främja partnerskapet om anställbarhet mellan universitet och näringsliv. Det föreslås ett antal konkreta åtgärder.

Fortsatt dialog

- Forumet kommer att fortsätta i form av plenarmöten och tematiska seminarier. Vidare kommer det att inrättas en webbplats där man kan dela och utbyta erfarenheter och kommunicera med varandra.

- Forumet har hittills varit effektivt för att mobilisera företrädare för de två världarna – universiteten och näringslivet, bl.a. förmedlande organisationer och näringslivssammanslutningar. Partnerskapet kräver också en aktiv insats från nationella och regionala myndigheter. I nästa fas borde relevanta offentliga företrädare därför involveras i högre grad.

- Mot bakgrund av den dialog som förts hittills och det arbete som pågår på andra områden, borde följande frågor diskuteras:

– Säkerställandet av att universitetsvärlden reagerar effektivt på agendan Ny kompetens för nya arbetstillfällen och på de utmaningar som följer i kölvattnet på den ekonomiska avmattningen.

– Partnerskap för regionalutveckling.

– Partnerskap med små och medelstora företag.

– Större mångfald när det gäller attityderna till inlärning och brobyggande mellan olika typer av högre utbildningar.

– Kvalitetsbedömning och ackreditering som redskap till stöd för samarbetet mellan universiteten och näringslivet.

- Det har ofta uttryckts intresse för arbetet från länder utanför EU. Forumet borde vara uttryckligen öppet gentemot aktörer utanför EU (i praktiken har många internationella företag redan deltagit) och borde framöver fokusera på vilka erfarenheter partnerländerna kan bidra med. Kommissionen kommer i sina kontakter med relevanta offentliga myndigheter i partnerländerna att sprida information om forumets arbete och uppmana dem att delta.

Utveckling av nya partnerskap

- Forumet har argumenterat för att man bör inrätta nya former av strukturerade partnerskap mellan näringslivet och universiteten för att utarbeta och anordna kurser. Sådana partnerskap skulle ligga i linje med strukturerna i de europeiska teknikplattformarna, Marie Curie-partnerskap och förbindelser mellan industrin och den akademiska världen (*Marie Curie Industry-Academia Partnerships and Pathways*, IAPP) inom FP7 samt kunskaps- och innovationssamhällena inom EIT. Kommissionen föreslår att man omedelbart undersöker hur sådana partnerskap skulle kunna stödjas via relevanta EU-program, i syfte att sända ut inbjudningar att lämna förslag till undersökande åtgärder genom programmet för livslångt lärande under 2010.

- Frågan om att utvidga användningsområdet för plattformen för dialog till andra utbildningsområden – bl.a. skolor på sekundärnivå och yrkesutbildningsinstitutioner – har ofta tagits upp av näringslivssidan i forumet. Det står klart att näringslivet har god potential när det gäller att bidra till undervisning i t.ex. entreprenörskap[17]. Kommissionen kommer att undersöka hur befintliga program – t.ex. Leonardo da Vinci-programmet och Comenius-programmet – och initiativ som *European Schoolnet* kan användas för att knyta företag och skolor samman i utbildningspartnerskap, och hur samarbetet kan främjas genom ett europeiskt samordningsorgan. Kommissionen har planer på att bjuda in berörda parter i höst till en konferens eller ett seminarium för att undersöka möjligheterna till samarbete mellan näringsliv, skolor och yrkesutbildningsinstitutioner.

- Utvecklingen av dialogen mellan universiteten och näringslivet på EU-nivå borde leda till en liknande dialog på nationell och regional nivå. Kommissionen kommer i samband med sitt politiska samarbete med medlemsstaterna om allmän och yrkesinriktad utbildning att uppmana de nationella myndigheterna att etablera liknande dialogformer på nationell nivå. Den kommer att undersöka hur strukturfonderna skulle kunna användas för att stödja regionala initiativ i det sammanhanget.

- Kommissionen kommer att genomföra en undersökning för att upprätta en förteckning över befintliga former av bästa lösningar inom samarbetet mellan universiteten och näringslivet.

Det är nu dags att ge samarbetet mellan universiteten och näringslivet en knuff framåt. I tider av ekonomisk nedgång, då nyutexaminerade har svårare att finna jobb och företagen är utsatta för större konkurrenspress, borde mervärdet för näringsliv och samhälle av samarbetet mellan universiteten och näringslivet prioriteras desto högre.

---

[17] Kommissionen håller för närvarande på att inrätta en europeisk reflexionspanel på hög nivå rörande utbildning i entreprenörskultur med företrädare för alla medlemsstater och EES-länderna för att utveckla mer enhetliga strategier.